Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПСИХОЛОГІЯ І ПЕДАГОГІКА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Модулі «Психологія освітньої діяльності» (Мешко О.І.) і
«Педагогіка освітньої діяльності» (Радченко О.Я.)
представленні окремими робочими програмами

2026 – 2027 навчальний рік

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Кафедра психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри
Марина ОРАП
Протокол № 1 від 01 вересня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ І ПЕДАГОГІКА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (модуль «ПСИХОЛОГІЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань А Освіта
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність А4 Середня освіта
(код і найменування спеціальності)

Предметна спеціальність А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)

Освітня програма Середня освіта (історія)
(найменування освітньої програми)

2026 – 2027 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія і педагогіка освітньої діяльності» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Середня освіта (історія)» спеціальності А4 Середня освіта спеціалізації А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) галузі знань А Освіта.

Розробник (и):

МЕШКО Олександр *– кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології* Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

1. Опис навчальної дисципліни

1	Освітня програма	Середня освіта (історія)
2	Спеціальність	А4 Середня освіта
3	Галузь знань	А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
4	Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
5	Форма навчання	Очна (денна), заочна
6	Статус дисципліни	Обов'язковий компонент
7	Мова навчання	Українська мова
8	Курс	Перший
9	Семестр	Перший
10	Обсяг дисципліни в кредитах ЄКТС	3,0 кредити
11	Загальна кількість годин	90 (45)
12	Кількість змістових модулів	2 змістові модулі
13	Аудиторні заняття (год.)	Денна форма навчання – 40 (**20**); Заочна форма навчання – 12 (**6**)
14	Лекції (год.)	Денна форма навчання – 26 (**14**); Заочна форма навчання – 4 (**2**)
15	Практичні заняття (год.)	Денна форма навчання – 14 (**6**); Заочна форма навчання – 8 (**4**)
16	Самостійна робота (год.)	Денна форма навчання – 50 (**25**); Заочна форма навчання – 78 (**39**)
17	Вид ІНДЗ	
18	Форма підсумкового контролю	Екзамен
19	Електронна адреса ЕНМК навчальної дисципліни	https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=4782

Частка годин аудиторних занять становить:
для денної/дуальної форми навчання – 44%; для заочної форми навчання – 13%.

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є: формування у здобувачів вищої освіти цілісного й системного розуміння психолого-педагогічних проблем освітньої діяльності; пізнання психологічних закономірностей організації освітнього процесу у закладах освіти та формування здатності ефективно управляти освітньою діяльністю, спираючись на психологічні особливості її здійснення; пізнання вікових та індивідуальних особливостей психічного і особистісного розвитку учнів, психологічних основ управління цим процесом; формування здатності застосовувати психологічні знання в організації навчання і виховання здобувачів освіти; усвідомлення психологічних особливостей педагогічної діяльності та професійного розвитку особистості педагога в умовах сучасного закладу освіти; набуття здатності налагоджувати ефективну

міжособистісну взаємодію між усіма учасниками освітнього процесу; формування у майбутніх фахівців прагнення до особистісного і професійного саморозвитку, оволодіння умінням застосовувати здобуті знання у галузі психології під час самостійного вирішення завдань практичної діяльності, пов'язаної з освітньою діяльністю в умовах Нової української школи.

3. Компетентності та результати навчання

Вивчення дисципліни передбачає формування у здобувачів таких компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу процесів та явищ в історії, механізмів та розуміння їх причинно наслідкових зв'язків.

ЗК3. Здатність створювати стратегію діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних та державних виробничих інтересів; організовувати свою роботу або роботу в команді, дотримуючись культури стосунків, готовності до критики і самокритики; здатність до саморозвитку і самовдосконалення.

ЗК 4. Уміння виявляти шанобливе ставлення до української національної культури, розуміти й цінувати культурне розмаїття та мультикультурність суспільства; здатність до усвідомленого вираження національної культурної ідентичності та творчої самореалізації (культурна компетентність).

ЗК5. Розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей, норм службової етики, делікатність, толерантність, співчуття, професійний (педагогічний) оптимізм, дотримання норм і принципів професійної етики.

ЗК6. Відкритість до нових знань, ідей і технологій; здатність продукувати нестандартні ідеї, творчо підходити до вирішення проблеми чи виконання завдань.

ФК1. Здатність забезпечувати здобуття освіти державною мовою; спілкуватися іноземною мовою; формувати та розвивати мовно-комунікативні уміння і навички учнів (мовно комунікативна компетентність).

ФК4. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів; використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; формувати мотивацію учнів та організовувати їхню позитивну діяльність; формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною (психологічна компетентність).

ФК5. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; поціновувати та усвідомлювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі (емоційно-етична компетентність).

ФК6. Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями в освітньому процесі; залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами, вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами (компетентність

педагогічного партнерства).

ФК7. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища; забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей, інтересів; здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами (інклюзивна компетентність).

ФК 8. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров`язбережувальні технології під час освітнього процесу; здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни; формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; зберігати особисте фізичне та психічне здоров`я під час професійної діяльності (здоров`язбережувальна компетентність).

ФК 10. Здатність організовувати процес навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти; організовувати різні види й форми навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти; організовувати осередки навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти (організаційна компетентність).

ФК11. Здатність здійснювати оцінювання результатів навчання здобувачів освіти; аналізувати результати навчання здобувачів освіти; формувати спроможність у здобувачів освіти до самоцінювання і взаємооцінювання результатів навчання (оцінювально-аналітична компетентність).

ФК12. Здатність здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег; надавати підтримку колегам у їхньому професійному розвитку, іноваційній діяльності (компетенція здатності до навчання впродовж життя).

ФК13. Здатність визначати, формулювати та розв’язувати наукові проблеми, аналізувати соціально-значущі процеси та робити науково обґрунтовані висновки; здатність до перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету (загальнонаукова компетентність).

ФК 16. Здатність вивчати та аналізувати проблеми соціально-економічного розвитку, які зумовлені суспільно-історичним і культурним розвитком України.

ФК 17. Здатність вивчати та аналізувати проблеми соціально-економічного розвитку, які зумовлені суспільно-історичним і культурним розвитком України.

ФК 18. Здатність узагальнити засвоєні знання та сформовані вміння у процесі теоретичної та практичної підготовки під час підготовки та захисту магістерської роботи та формування професійних компетентностей у майбутній науково-дослідній роботі.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення здобувачами освіти таких **програмних результатів навчання:**

ПРН 1. Вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння комунікувати усно й письмово.

ПРН6. Обізнаний з методиками та технологіями моделювання змісту освіти; здатен обирати й застосовувати сучасні й дієві методики навчання, виховання та розвитку учнів. Має навички використання методик для формування ключових і предметних компетентностей учнів під час вивчення дисциплін громадянської та історичної освітньої галузі.

ПРН8. Обізнаний з індивідуальними особливостями учнів (віковими, інтелектуальними, інтересами тощо) та їх впливом на засвоєння навчального матеріалу й процес соціалізації; знає, як виявляти та враховувати ці особливості в освітньому процесі.

ПРН9. Здатен формувати навчальну мотивацію учнів і застосовувати стратегії, що підтримують розвиток позитивної самооцінки та я-ідентичності; вміє створювати учнівську спільноту, де кожен відчуває свою цінність і приналежність.

ПРН10. Обізнаний з видами та інтенсивністю емоцій і почуттів, а також із причинами їх виникнення; здатен безпечно й конструктивно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, налагоджувати діалог і полілог з учнями та іншими учасниками, дотримуючись прав людини та загальновизнаних суспільних цінностей.

ПРН 11. Знає сучасні форми, методи, технології та засоби навчання, які сприяють розвитку уважності, саморегуляції, стресостійкості та налагодженню взаєморозуміння.

ПРН12. Володіє знаннями про переваги та ключові етапи встановлення суб'єкт-суб'єктних взаємин між учителем і учнями; здатен застосовувати механізми для ефективного налагодження таких взаємин.

ПРН13. Володіє знаннями про інструменти забезпечення інклюзивного навчання, а також принципи, форми та методи підтримки осіб з особливими освітніми потребами; застосовує ці інструменти в освітньому процесі та знає, як надавати педагогічну підтримку таким особам.

ПРН14. Обізнаний з ознаками безпечного освітнього середовища та основами профілактично-просвітницької роботи з питань безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни.

ПРН15. Володіє навичками створення умов для збереження психічного здоров'я дітей та організації освітнього середовища з урахуванням вимог безпеки життєдіяльності, санітарних норм і правил.

ПРН 16. Володіє науковими методами аналізу та обробки інформації; знає принципи самоорганізації в живій та неживій природі, а також закономірності еволюції, відтворення і розвитку систем біосфери і ноосфери; здатен рефлексувати над власною професійною діяльністю.

ПРН21. Володіє методами педагогічного проектування; здатен визначати цілі освітнього процесу, спираючись на прогностичні методи планування.

ПРН25. Вміє взаємодіяти з учасника освітнього процесу, щодо прийняття спільних рішень.

ПРН26. Вміє роз'яснювати учасникам освітнього процесу роль оцінювання в навчальному поступі, його процедури та залучати здобувачів освіти до оцінювання, взаємодіяти зі здобувачами освіти та їхніми батьками та іншими учасниками освітнього процесу щодо планування подальшої освітньої траєкторії.

4. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Пререквізитами до освітнього компоненту «Психологія і педагогіка

освітньої діяльності» є навчальні дисципліни: загальна психологія, вікова психологія, педагогічна психологія, педагогіка.

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні питання психології освітньої діяльності як науки

Тема 1. Поняття про психологію освітньої діяльності як науку, її предмет та завдання.

Освітня діяльність як об'єкт дослідження психологічної науки. Зв'язок психології освітньої діяльності з іншими галузями наукового знання. Методи психології освітньої діяльності. Основний понятєво-термінологічний апарат психології освітньої діяльності. Поняття про освіту. Освіта як цінність, система, процес і результат. Психічне здоров'я учня (студента) як результат освіти. Закон України «Про освіту» про освіту і освітню діяльність. Учасники освітньої діяльності. Здобувачі освіти. Педагогічні (науково-педагогічні, наукові) працівники як суб'єкти освітньої діяльності. Освітній процес, педагогічна взаємодія учасників освітнього процесу. Психологічний аналіз сучасних стратегій та моделей освіти. Моделі відновлення освіти і нові формати шкіл в Україні в умовах війни. Завдання і зміст навчальної дисципліни «Психологія освітньої діяльності».

Тема 2. Психологічні особливості організації освітньої діяльності.

Психологічні закономірності освітнього процесу. Загальна психологічна характеристика професійної діяльності педагога. Педагогічна діяльність в системі інших видів діяльності. Види педагогічної діяльності. Професійна педагогічна діяльність. Специфічні особливості педагогічної праці. Основні вимоги до професійної діяльності педагога. Здатність педагога до виконання функцій сучасного вчителя, що ґрунтуються на засадах конструктивної і безпечної взаємодії з урахуванням потреб та емоційних станів своїх та інших учасників освітнього процесу (ментора, тьютора, модератора, фасилітатора, коуча), конкурентоздатної адаптації до змінних умов освітнього менеджменту та вимог суспільства. Психологічна характеристика функцій педагогічної діяльності. Психологічна структура педагогічної діяльності, її формальні психологічні характеристики. Поняття про педагогічні цілі, завдання, мотиви, предмет педагогічної діяльності. Засоби і способи педагогічної діяльності. Результат (продукт) педагогічної діяльності. Етапи педагогічної діяльності. Характеристика функціонально-структурних компонентів педагогічної діяльності. Мотивація педагогічної діяльності. Професійні мотиви педагогічної діяльності і їх види. Зовнішні і внутрішні мотиви. Поняття про мотив влади у педагогічній діяльності. Чинники формування професійної мотивації педагога. Соціально-психологічні аспекти педагогічної діяльності. Моделі організації освітнього процесу в школах України під час війни. Взаємодія педагога і психолога в освітньому процесі.

Тема 3. Педагог як суб'єкт освітньої діяльності.

Поняття про головні суб'єктні характеристики педагога. Любов до дітей, бажання працювати і спілкуватися з ними – найважливіша особистісна і професійна риса педагога. Суб'єкт-суб'єктна взаємодія у педагогічній діяльності. Спрямованість особистості педагога як суб'єкта педагогічної діяльності. Мотиви вибору педагогічної професії і формування педагогічної спрямованості. Професійна компетентність педагога. Основні види професійних компетентностей, визначених професійним стандартом вчителя, та їх психологічна характеристика. Психологічна компетентність педагога. Стресогенність вчительської професії та її основні чинники. Поняття про стресостійкість і резильєнтність педагога. Психологічні особливості діяльності та спілкування педагога у кризових умовах (умовах правового режиму воєнного стану). Стрес-менеджмент у професійній діяльності педагога. Розвиток емоційно-етичної компетентності вчителя. Емоційний інтелект, його складники та умови розвитку. Психологічні особливості емоційної саморегуляції і подолання стресу у педагогічній діяльності. Проблема професійного здоров'я педагога. Професійне виснаження педагога. Основні ознаки синдрому емоційного вигорання. Здоров'язбережувальна компетентність педагога. Індивідуально-психологічні передумови професіоналізму і майстерності в педагогічній діяльності. Педагогічні уміння. Здібності в структурі суб'єкта педагогічної діяльності. Педагогічні здібності і їх структура. Рівні та система педагогічних здібностей. Характеристика педагогічних здібностей. Професійно і соціально значущі якості особистості педагога. Поняття про педагогічну рефлексію та педагогічну спостережливість як необхідні умови успішної педагогічної діяльності. Психологічна характеристика педагогічної майстерності і її рівнів. Стилі педагогічної діяльності і їх психологічна характеристика.

Тема 4. Психологія здобувача освіти як суб'єкта освітнього процесу.

Наукові уявлення про психіку, особистість і суб'єкта – основа організації ефективної освіти. Поняття про психічний і особистісний розвиток учня. Основні концепції психічного і особистісного розвитку в освітньому процесі. Роль навчання і виховання у психічному і особистісному розвитку дитини. Психологія особистості здобувача освіти. Вікові аспекти психічного і особистісного розвитку здобувачів освіти. Психологічні особливості підліткового віку: почуття дорослості, потреба в самоствердженні. Суспільно корисна діяльність підлітків і ставлення до навчання. Розвиток самосвідомості в підлітковому віці. Особливості самооцінки підлітків. Особливості мотиваційної сфери підлітка (потреба в самореалізації). Вибір особистісного і професійного шляху як особливість соціальної ситуації розвитку в ранній юності. Внутрішня особистісна позиція старшокласника. Розвиток самосвідомості в ранній юності: відкриття неповторного внутрішнього світу, формування цілісного уявлення про себе. Потреба самовираження як особливість мотиваційної сфери особистості в ранній юності. Учень як суб'єкт навчальної діяльності. Вікові характеристики суб'єктів навчальної діяльності. Психологічні особливості становлення пізнавальних процесів учнів середнього й старшого шкільного віку. Особливості розвитку пізнавальних процесів у підлітковому віці (сприймання, увага, пам'ять, уява,

мислення, мовлення). Особливості кліпового типу мислення. Пізнавальна самодіяльність як особливість пізнавальних процесів у підлітковому віці. Особливості пізнавальної сфери в ранній юності: становлення індивідуального стилю інтелектуальної діяльності.

Змістовий модуль 2. Психологічна характеристика аспектів діяльності та особистості педагога як суб'єкта освітнього процесу

Тема 5. Психологічна характеристика особистості педагога як професіонала. Психологічна культура педагога.

Професійно-обумовлені вимоги до особистості педагога. Поняття про професіоналізм вчителя як особистості. Імідж учителя. Педагогічні цінності. Педагогічна культура вчителя. Педагогічна (професійна) спрямованість особистості педагога. Різновиди педагогічної спрямованості: формальна, оманлива, справжня). Професійно-педагогічна позиція особистості вчителя. Професійна (педагогічна) самосвідомість педагога. Позитивна і негативна Я-концепція педагога. Індивідуальний стиль педагогічної діяльності вчителя залежно від особливостей Я-концепції. Стресостійкість і резильєнтність як значущі риси особистості педагога. Адаптація вчителя до стресових ситуацій. Соціально-психологічна толерантність (терпимість) педагога. Стресостійкість і рівні педагогічної майстерності педагога. Професійна відповідність (придатність) педагога. Психологічний портрет вчителя. Узагальнена професіограма вчителя. Педагогічне мислення. Ознаки сучасного педагогічного мислення. Критичне мислення педагога у кризових умовах. Психологічна стійкість педагога. Психологічна культура у педагогічній діяльності. Педагогічний такт і педагогічна майстерність як показники рівня оволодіння педагогом вчительською професією. Психологія професійної педагогічної толерантності. Конфліктологічна культура педагога. Психологія педагогічної творчості. Робота педагога із здобувачами освіти, які пережили психічну травму. Психологічні основи освітніх технологій. Готовність вчителя до інноваційної педагогічної діяльності.

Тема 6. Психологічні особливості управління навчальною діяльністю та вихованням здобувачів освіти.

Основні теорії навчання і виховання в освітньому процесі. Навчання і виховання як співпраця педагога з учнями. Психологічні основи керівництва процесом навчання. Загальні психологічні особливості навчальної діяльності школяра. Учіння як важлива характеристика навчальної діяльності. Психологія викладання навчального матеріалу і керівництво розвитком учня. Навчальна діяльність учня у психологічній структурі навчання. Навчальні впливи у психологічній структурі методів викладання. Психологія методів навчання. Індивідуалізація і диференціація навчання. Навчання у співробітництві. Психологічна характеристика факторів ефективності навчання. Вікові аспекти навчання. Підліток як суб'єкт навчальної діяльності. Психологічні особливості навчання старшокласників. Психологія деяких напрямів діяльності вчителя у сфері навчання (формування мотивації навчання, психологія опитування та оцінювання навчальних досягнень учнів, психологічні особливості організації

самостійної роботи як вищої форми навчальної діяльності учнів). Актуальні питання розвитку й управління педагогом пізнавальними процесами учнів в освітньому процесі. Особливості дистанційного навчання.

Психологічні особливості керівництва процесом виховання. Психологічні чинники та механізми виховання. Активність дитини у виховному процесі. Особистісний розвиток учня в умовах виховання. Виховний вплив та проблема критеріїв вихованості. Роль психологічних впливів і стратегій у вихованні. Особистісна орієнтація виховних технологій. Гуманізація виховання. Дитина як суб'єкт виховної взаємодії. Вікові та індивідуальні аспекти виховання. Особливості виховання підлітків і старшокласників. Індивідуальний підхід у вихованні. Психологічні основи організації самовиховання і перевиховання.

Тема 7. Суб'єкт-суб'єктні відносини педагога з учасниками освітнього процесу.

Психологічні особливості педагогічної взаємодії вчителя і здобувачів освіти як суб'єктів освітнього процесу. Форми взаємодії здобувачів освіти і вчителя. Характеристика педагогічного спілкування як форми педагогічної взаємодії. Роль педагогічного спілкування в розв'язанні соціально-моральних завдань під час педагогічної взаємодії вчителя з учнями. Виховна позиція вчителя у педагогічній комунікативній взаємодії з учнями. Психологічна характеристика педагогічних позицій: позиція розуміння, позиція визнання, позиція прийняття учня. Діалогічне спілкування, його характеристика. Освітній діалог як гуманітарна психодидактична технологія освіти. Діалог з учнями як засіб партнерської взаємодії. Партнерство. Технології, що дають змогу реалізувати педагогіку партнерства в освітньому процесі (гуманноособистісна технологія, технологія індивідуалізації навчання). Активне рефлексивне слухання. Суперечності педагогічної взаємодії і бар'єри у педагогічному спілкуванні, їх причини та шляхи регулювання. Роль діалогічного спілкування у регулюванні суперечностей у педагогічній взаємодії. Стратегії, методи й прийоми ненасильницької комунікації. Поняття про психологічно безпечне освітнє середовище. Правила ведення діалогу й полілогу з учасниками освітнього процесу. Різновиди конфліктів між учасниками освітнього процесу. Причини виникнення та способи подолання конфліктів між учасниками освітнього процесу. Конфлікти в системі взаємодії «учитель-учень». Психологія авторитету вчителя в учнівському колективі. Міжособистісні конфлікти у педагогічному колективі. Психологічна характеристика конфліктної ситуації. Основні прийоми та стилі розв'язання конфліктних ситуацій. Особливості педагогічного конфлікту, стадії його розвитку, поведінка сторін конфлікту. Психологічні передумови запобігання та стратегії вирішення педагогічного конфлікту. Основні положення Декларації прав дитини. Загальна Декларація прав людини. Основні правила етики ділового спілкування. Особливості комунікації вчителя з батьками школярів. Партнерська взаємодія вчителя і батьків (інших законних представників) здобувачів освіти. Індивідуальність і професійна деформація педагога. Внутріособистісні конфлікти педагога і їх прояв у професійній діяльності. Соціально-психологічні проблеми адаптації молодого вчителя до умов педагогічної діяльності.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекції	практичні заняття	самостійна робота		лекції	практичні заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Загальні питання психології освітньої діяльності як науки								
Тема 1. Психологія освітньої діяльності як наука	6	2		4	6	1		5
Тема 2. Психологічні особливості організації освітньої діяльності	5	2		3	5			5
Тема 3. Педагог як суб'єкт освітньої діяльності	8	2	2	4	8		2	6
Тема 4. Психологія здобувача освіти як суб'єкта освітнього процесу	8	2	2	4	6			6
Разом за змістовим модулем 1	27	8	4	15	25	1	2	22
Змістовий модуль 2. Психологічна характеристика аспектів діяльності та особистості педагога як суб'єкта освітнього процесу								
Тема 5. Психологічна характеристика особистості педагога як професіонала. Психологічна культура педагога	6	2		4	6			6
Тема 6. Психологічні особливості управління навчальною діяльністю та вихованням здобувачів освіти	5	2		3	5			5
Тема 7. Суб'єкт-суб'єктні відносини педагога з учасниками освітнього процесу	7	2	2	3	9	1	2	6
Разом за змістовим модулем 2	18	6	2	10	20	1	2	17
Всього годин	**45**	**14**	**6**	**25**	**45**	**2**	**4**	**39**

5.3. Теми лекцій

№ теми	Назва теми	кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Поняття про психологію освітньої діяльності, її предмет та завдання	2	1
2	Психологічні особливості організації освітньої діяльності	2	
3	Педагог як суб’єкт освітньої діяльності	2	
4	Психологія здобувача освіти як суб’єкта освітнього процесу	2	
5	Психологічна характеристика особистості педагога як професіонала. Психологічна культура педагога	2	
6	Психологічні особливості управління навчальною діяльністю та вихованням здобувачів освіти	2	
7	Суб’єкт-суб’єктні відносини педагога з учасниками освітнього процесу	2	1
	Всього годин	14	2

5.4. Теми практичних занять

№ теми	Назва теми	кількість годин	
		денна форма	заочна форма
3	Психологічна компетентність педагога як суб’єкта освітньої діяльності. Стрес-менеджмент у професійній діяльності педагога	2	2
4	Вікові аспекти психічного і особистісного розвитку здобувачів освіти	2	
7	Психологія педагогічної взаємодії в системі «вчитель-учень»	2	2
	Всього годин	6	4

5.5. Самостійна робота

№ теми	Назва теми	кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Психологічний аналіз сучасних стратегій та моделей освіти.	2	2
1	Моделі відновлення освіти і нові формати шкіл в Україні в умовах війни	1	2
1	Психічне здоров’я учня як результат освіти.	1	1

2	Основні концепції психічного і особистісного розвитку в освітньому процесі	1	2
2	Психологічна структура, зміст та функції педагогічної діяльності.	1	2
2	Моделі організації освітнього процесу в школах України під час війни.	1	1
3	Індивідуально-психологічні передумови професіоналізму і майстерності в педагогічній діяльності.	1	1
3	Інноваційна педагогічна діяльність.	1	1
3	Імідж вчителя.	1	2
3	Психологія авторитету педагога в учнівському колективі. Педагогічна етика.	1	2
4	Розвиток самосвідомості особистості здобувача освіти.	1	1
4	Розвиток спонукальної сфери здобувача освіти.	1	1
4	Вікові характеристики суб’єктів навчальної діяльності.	1	2
4	Психологічні особливості самостійної роботи як вищої форми навчальної діяльності здобувача освіти.	1	2
5	Узагальнена професіограма вчителя (викладача).	1	2
5	Психологічна культура у педагогічній діяльності.	1	2
5	Психологічні особливості діяльності та спілкування педагога у кризових умовах (умовах правового режиму воєнного стану).	2	2
6	Навчання і виховання як співпраця педагога з учнями.	1	2
6	Психологічні основи керівництва процесом навчання і виховання.	1	2
6	Мотивація навчальної діяльності суб’єктів освіти.	1	1
7	Психологія авторитету вчителя в учнівському колективі.	1	2
7	Особливості педагогічного конфлікту, стадії його розвитку, поведінка сторін конфлікту.	1	2
7	Освітній діалог як гуманітарна психодидактична технологія освіти.	1	2
	Всього годин	25	39

6. Форми та методи навчання

Форми навчання: лекції (традиційні, проблемні, інтерактивні); практичні заняття; консультації (індивідуальні та групові); самостійна робота здобувачів освіти; індивідуальні навчально-дослідницькі завдання; дистанційне навчання із

застосуванням електронних освітніх платформ; виконання та захист презентацій; науково-дослідна робота студентів.

Методи навчання: словесні методи: пояснення, розповідь, бесіда, дискусія, інструктаж; наочні методи: демонстрування, ілюстрування, використання мультимедійних презентацій, відеоматеріалів; практичні методи: аналіз нормативних документів, виконання психологічних вправ, розв'язування ситуаційних завдань, моделювання професійних ситуацій, тестування; проблемно-пошукові методи: проблемний виклад, евристична бесіда, дослідницький метод; інтерактивні методи: дискусія, елементи психологічного тренінгу, мозковий штурм, робота в малих групах, кейс-метод, дебати; метод аналізу конкретних ситуацій (case study); інформаційно-комунікаційні методи із застосуванням цифрових технологій та онлайн-ресурсів.

Форми та методи навчання, які сприяють **формуванню м'яких навичок** здобувачів освіти:

1. Дебати, дискусії розвивають навички аргументації, слухання та критичного мислення. Дебати стимулюють здобувачів розглядати різні погляди і аргументувати свою позицію.
2. Аналіз конкретних ситуацій, програвання ролей, симуляції дозволяють студентам зануритися в різні ситуації, де вони мають вирішувати конфлікти, адаптуватися до нових обставин і використовувати свої емоційні та комунікативні навички.
3. Рефлексивні практики, такі як самопізнання, самоаналіз, елементи психологічного тренінгу, обговорення власного досвіду вирішення ситуацій тощо, допомагають здобувачам краще розуміти свої емоції, сильні та слабкі сторони, а також ставати більш упевненими у своїх діях і рішеннях.
4. Робота в групах, моделювання й обговорення ситуацій професійної діяльності сприяє розвитку критичного мислення, комунікації, співпраці з іншими, навичок командної роботи та креативності.
5. Використання інтерактивних платформ і технологій інтерактивного навчання, таких як онлайн-курси, вебінари, ігри та віртуальні симуляції, дозволяє студентам розвивати адаптаційні та технічні навички, а також підвищувати креативність.

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

– тестування навчальних досягнень (стандартизовані тести);
– поточне усне й письмове опитування;
– презентації результатів виконаних завдань;
– виступи на наукових заходах;
– оцінки за виконані практичні завдання;
– оцінки за реферативні повідомлення;
– модульне та підсумкове оцінювання.

8. Форми контролю

У процесі вивчення дисципліни використовуються такі форми контролю:

– поточний контроль здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на практичних заняттях та виконання ними завдань самостійної роботи;

– комплексна контрольна робота у формі тестування, яка вміщує питання з відповідного змістового модуля;

– модульний контроль застосовується після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни, оцінка модульного контролю складається з балів, накопичених упродовж вивчення змістового модуля та модульної контрольної роботи;

– підсумковий контроль проводиться у формі екзамену (у термін, визначений графіком підсумкового контролю).

9. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання. Політика оцінювання

Поточне оцінювання

За роботу на практичному занятті студент може отримати максимум **6 балів** (**3 бали** за участь в обговоренні питань теми під час заняття + **3 бали** за виконання поточних тестових завдань з теми).

Студенти, які з поважних причин були відсутні на практичному занятті і не змогли взяти участь в обговоренні питань теми, натомість виконують індивідуальне завдання практичного характеру, що полягає у написанні есе та підготовці супровідної презентації, які розкривають тему цього завдання. Тема та терміни виконання індивідуального завдання узгоджуються з викладачем.

Усі студенти, які пропустили практичне заняття незалежно від причини, можуть виконати поточні тестові завдання з теми (під час встановлених графіком консультацій і терміни, узгоджені з викладачем).

За участь в обговоренні питань теми під час заняття:

3 бали: студент демонструє ґрунтовні знання матеріалу в повному обсязі, вміє вільно висловлює думку з проблемних питань, що обговорюються, виявляє креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

2 бали: студент демонструє знання основного матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність у проблемних питаннях, що стосуються теми заняття, допускає помилки при викладі матеріалу, але спроможний усунути їх із допомогою викладача.

1 бал: студент демонструє фрагментарні знання матеріалу практичного заняття; відповідь містить грубі помилки в аналізі явищ, фактів, використанні психологічної термінології, відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням проблеми.

0 балів: студент не володіє знаннями з практичного заняття, відповідь неправильна або відсутня взагалі.

За виконання індивідуального завдання практичного характеру:

3 бали: студент на належному рівні виконав усі частини індивідуального завдання практичного характеру.

2 бали: студент виконав усі частини індивідуального завдання практичного характеру, але допустив неточності і помилки.

1 бал: студент виконав індивідуальне завдання практичного характеру не в повному обсязі, але відобразив усі його складові частини, допустивши при цьому грубі помилки, що спотворюють результат.

0 балів: студент не виконав індивідуальне практичне завдання або виконав його частково, не відобразивши у відповіді усі його складові частини.

Модульний контроль

Модульний контроль (модульна контрольна робота) проводиться у формі тестування на сервері електронних ресурсів Moodle. Тестові завдання передбачають питання з усіх тем модуля, у тому числі і завдання самостійної роботи.

Самостійна робота

Навчальний матеріал, опрацьований у процесі самостійної роботи, оцінюється на практичних заняттях під час усного обговорення питань, поточного тестового контролю та за окремо виконані завдання практичного характеру за встановленою шкалою для оцінки роботи на практичних заняттях, а також під час модульної контрольної роботи.

Питання, передбачені для засвоєння у процесі самостійної роботи, виносяться на підсумковий контроль.

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі тестування на сервері електронних ресурсів Moodle. Тестові завдання передбачають питання з усіх тем робочої програми, у тому числі і завдання самостійної роботи.

Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів, які отримують здобувачі з усього курсу

<table>
<tr><td rowspan="2">Модуль «Психологія ОД» (поточне і модульне оцінювання)</td><td rowspan="2">Модуль «Педагогіка ОД» (поточне і модульне оцінювання)</td><td colspan="2">Екзамен</td><td rowspan="2">Підсумкова оцінка</td></tr>
<tr><td>Психологія ОД</td><td>Педагогіка ОД</td></tr>
<tr><td rowspan="2">30</td><td rowspan="2">30</td><td>20</td><td>20</td><td rowspan="2">100</td></tr>
<tr><td colspan="2">40</td></tr>
</table>

Розподіл балів, які отримують здобувачі
з модуля «Психологія освітньої діяльності»:

<table>
<tr><td colspan="4">Поточне і модульне оцінювання (модуль 1)</td><td rowspan="2">Екзамен</td><td rowspan="2">Сума</td></tr>
<tr><td>Пр.зан. 1</td><td>Пр.зан. 2</td><td>Пр.зан.3</td><td>ККР</td></tr>
<tr><td>6</td><td>6</td><td>6</td><td>12</td><td rowspan="2">20</td><td rowspan="2">50</td></tr>
<tr><td colspan="4">30</td></tr>
</table>

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS 100-бальна	Оцінка ECTS літерна	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
64-74	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно	незараховано
0-34	F		

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

У випадку виникнення **конфліктних ситуацій** керуватися нормами «Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка».

Політика щодо академічної доброчесності: Обов'язково дотримуватися «Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка».

Списування під час розв'язання тестових завдань та написання контрольних робіт є забороненим. Доцільність та дозвіл використання мобільних пристроїв визначається викладачем у кожному конкретному випадку під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. Дисципліна зараховується, якщо є не менше 60% від остаточної оцінки кожного модуля. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, дуальна форма здобуття освіти, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн форматі за погодженням із керівником курсу.

10. Політика використання ШІ в межах навчальної дисципліни

Обов'язково дотримуватися «Політики використання штучного інтелекту у науково-технічній та інноваційній діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка».

Забороняється використання штучного інтелекту під час виконання індивідуальних завдань, пов'язаних з самопізнанням та самоаналізом студентами особливостей своєї особистості, а також з обґрунтуванням власної думки про результати самопізнання та міркувань щодо перспектив самовдосконалення.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Електронний інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни «Психологія і педагогіка освітньої діяльності» в оболонці MOODLE.

2. Мультимедійний проектор для демонстрації презентацій та інших медіа-матеріалів.

3. Цифрова техніка з доступом до Інтернету, зокрема, для роботи в оболонці електронних ресурсів Moodle, написання тестів поточного та підсумкового контролю та ін.

12. Рекомендована література

Основна

1. Калениченко Р.А. Педагогічна психологія: навч. посібник. Київ : КНУБА, 2023. 196 с. https://repositary.knuba.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a7942d4d-eeba-47a9-9f41-2406b5903bd5/content
2. Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2026/2027 навчальному році. *Сайт МОН України*. https://mon.gov.ua/npa/pro-instruktyvno-metodychni-rekomendatsii-shchodo-vykladannia-navchalnykh-predmetiv-intehrovanykh-kursiv-u-zakladakh-zahalnoi-serednoi-osvity-u-20262027-navchalnomu-rotsi
3. Мешко О.І. Психологія вищої школи. Навчальний посібник. Тернопіль: «Вектор», 2018. 196 с.
4. Освітній діалог як гуманітарна психодидактична технологія вищої освіти: монографія / за наук. ред. Г.К. Радчук. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2023. 300 с.
5. Остополець І.Ю., Чернякова О.В. Психологія педагогічної діяльності: конспект лекцій. Слов'янськ : ДДПУ, 2021. 75 с.
6. Психологія освіти / укладач А.Х. Гудімова. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, 2023. 42 с. https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/fpsr/navchalni_materialy/metodychne_zabezpechenya/053_bakalavr/mr_psykhologiya_osvity.pdf
7. Радчук Г.К. Аксіопсихологія вищої школи : монографія / вид. друге, розширене і доповнене. Тернопіль, ТНПУ ім. В. Гнатюка. 2014. 380 с.
8. Сергєєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В. Педагогічна психологія: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 168 с.
9. Фурман А.В. Вступ до теорії освітньої діяльності. Тернопіль : ІЕСО, 2016. 86 с.

Допоміжна

1. Андрущенко В.П., Бондар В.І. Модернізація педагогічної освіти в контексті викликів XXI століття. *Європейські педагогічні студії*. 2015. Вип. 5-6. С. 54-63.
2. Антонюк О. Позитивна психологія як важлива складова освітнього лідерства. *Український педагогічний журнал.* 2023. № 4. С. 121–130. https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-4-121-130

3. Бєлєнька Г. Вплив ідей нової української школи на зміст діяльності педагогів закладів дошкільної освіти. Освітній простір України. *Науковий журнал ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».* Івано-Франківськ, 2018. Випуск 12. С. 7-14.
4. Бондарчук О., Пінчук Н. Професійне психологічне благополуччя освітян та особливості його підтримки в кризових умовах сьогодення. *Київський журнал сучасної психології та психотерапії.* 2023. №5(1). С. 5-14. DOI: https://doi.org/10.48020/mppj.2023.01.01
5. Виноградова В.Є., Юрченко В.І. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. 2-е вид. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 296 с.
6. Діяльнісна самореалізація особистості в освітньому просторі: монографія / за ред. С.Д. Максименка. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2017. 262 с. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/709731
7. Заіка В.М., Басенко Р.О. Особливості мотивації педагогічної діяльності як чинник становлення особистості в освітньому інноваційному середовищі. *Імідж сучасного педагога*. 2022. 2(203). С. 30-35. https://doi.org/10.33272/2522-9729-2022-2(203)-30-35 .
8. Закон України «Про освіту» (прийнятий ВР України 05.09.2017 року. Редакція від 16.08.2024 р.). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text
9. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (прийнятий ВР України 16.01.2020 р. Редакція від 24.03.2024 р.). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text
10. Закон України Про фахову передвищу освіту. Документ 2745-VIII, чинний, поточна редакція — Редакція від 24.03.2024, підстава - 3482-IX https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text
11. Засєкіна Л.В., Пастрик Т.В. Основи психології та міжособове спілкування: навч. посіб. 2-ге вид. Київ : ВСВ «Медицина», 2018. 216 с.
12. Інклюзія від А до Я: нормативно-правові та методичні основи роботи педагогічних працівників в інклюзивно-освітньому середовищі: практ. посіб. / укл.: Н.В. Тарасенко, Л.В. Кондрацька, О.І. Рассказова. Харків: ТОВ «Типографія «КСК», 2019. 98 с. http://repository.khpa.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/1155
13. Карамушка Л.М., Шевченко А.М. Психологічні чинники та умови забезпечення психологічного здоров'я менеджерів освітніх організацій. *Актуальні проблеми психології :* зб. наук. праць Ін-ту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. 2017. Том І : Організаційна психологія. Економічна психологія. Соціальна психологія. Вип. 47. С. 22-29.
14. Кісіль З.Р., Швець Д.В. Мотивація діяльності людини: навчальний посібник у схемах, таблицях, коментарях. Одеса : Видавництво ОДУВС, 2023. 154 с.
15. Клочко А.О. Лідерство як модель ефективного управління освітньою організацією. У кн.: Освітнє лідерство: від теорії до практики: монографія. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2021. С. 47-59. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/36659

16. Концепція Нової української школи. https://drive.google.com/file/d/0BzKkv8gxSZUkMzZMbWtPYU9IW
17. Кошіль О.П. Інноваційні практики професійного розвитку викладачів закладів фахової передвищої освіти. *«Наукові інновації та передові технології»*. № 6(34) 2024. С. 1231-1242. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741410/1/Article_Koshil.pdf
18. Кошіль О.П. Професійний розвиток викладачів закладів фахової передвищої освіти: основні вектори та виклики. *Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка»*). 2024. № 3(21). С. 800-813.
19. Кулик І.В. Психологія вищої школи: методичні рекомендації. Івано-Франківськ: НАІР, 2021. 63 с.
20. Курок Р. Тенденції розвитку фахової передвищої освіти в сучасних умовах. Професійна педагогіка, 2021. С. 41-47. URL : https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/728551/2/%D0%9A%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%BA%2B07.07%2B%D1%83%D0%BA%D1%80.pdf
21. Лист МОН від 14.08.2020 № 1/9-436 «Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булінгу (цькуванню)». URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-stvorennya-bezpechnogo-osvitnogo-seredovisha-v-zakladi-osviti-ta-poperedzhennya-i-protidiyi-bulingu-ckuvannyu
22. Ліннік О., Божинський В., Гриневич Л., Крижановська В., Ніколаєв Є., Рій Г. Освіта під час війни: досвід українських шкіл. *Аналітичний звіт.* Київ: ГО «Куншт», Аналітичний центр «ОсвітАналітика» Університету Грінченка, 2024. 128 с.
23. Мешко Г.М. Теорія і практика підготовки майбутніх учителів до збереження і зміцнення професійного здоров'я: монографія. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. 438 с.
24. Мешко Г.М., Мешко О.І. Актуалізація духовно-творчого потенціалу майбутніх учителів у вимірах підготовки до збереження і зміцнення професійного здоров'я. Духовно-інтелектуальне виховання і навчання в XXI столітті: міжнародна колективна монографія / за заг. ред. проф. В.П. Бабича, проф. Л.С. Рибалко. Харків : Вид. ВННОТ, 2019. С. 292-296.
25. Мешко Г.М., Мешко О.І. Антистресові саногенні технології підготовки майбутніх вчителів до здоров'ятворчої діяльності. *Педагогічний альманах: Збірник наукових праць* / редкол. В.В. Кузьменко (голова) та ін. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2019. Випуск 41. С. 112-119.
26. Мешко Г.М., Мешко О.І. Формування конкурентоспроможності майбутніх педагогів як актуальна проблема теорії і практики професійної підготовки. *Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи.* Том XII: Якісні дослідження для покращення життя людини / ред.: Я. Ґжесяк, І.Зимомря, В.Ільницький. Конін–Ужгород–Перемишль: Посвіт, 2022. С. 88-90. http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/27721
27. Мешко Г.М., Мешко О.І. Формування професійної стресостійкості майбутніх керівників закладів освіти на етапі магістерської підготовки. *Humanitarium*. Переяслав-Хмельницький (Київ. обл.); Ніжин (Чернігів.

обл.): Лисенко М.М., 2019. Том. 43, Вип. 1: Психологія. С. 103-112. DOI: https://doi.org/10.31470/2308-5126-2019-43-1-103-112
28. Мешко Г.М., Мешко О.І. Формування психологічно безпечного освітньо-наукового середовища в закладі вищої освіти. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота».* 2020. Випуск 2(47). С. 100-104. DOI: https://doi.org/10.24144/2524-0609.2020.47.100-104
29. Мінасян А. Сучасні моделі освіти. *Психологія і суспільство*. 2004. № 1. С. 113-118.
30. Омельченко А. Професійна компетентність вчителя НУШ. *Освітній проект «На Урок»* (опубліковано 09 листопада 2023). https://naurok.com.ua/prezentaciya-profesiyna-kompetentnist-vchitelya-nush-372084.html
31. Омельченко А. Професійна компетентність вчителя НУШ. *Освітній проект «На Урок»* (опубліковано 09 листопада 2023). https://naurok.com.ua/prezentaciya-profesiyna-kompetentnist-vchitelya-nush-372084.html
32. Особистісне професійне зростання: психологічні тренінги: навчальний посібник / за ред. Л.В. Долинської, О.В. Темрук. Київ : Каравела, 2019. 560 с.
33. Особистість у розвитку: психологічна теорія і практика : монографія / за ред. С.Д. Максименка, В.Л. Зливкова, С.Б. Кузікової. Суми : Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2015. 429 с.
34. Остополець І.Ю., Чернякова О.В. Психологія педагогічної діяльності: конспект лекцій. Слов'янськ: ДДПУ, 2021. 75 с.
35. Оцінювання професійних компетентностей вчителя початкових класів під час сертифікації. *Сайт Державної служби якості освіти України* (опубліковано 31 жовтня 2022). https://sqe.gov.ua/ocinyuvannya-15-profkompetentnostey-vchyteliiv-sertyfikaciya/
36. Пелагейченко В. Ключові компоненти компетентності вчителя. *Інтернет-ресурс Освіта.ua*. https://osvita.ua/school/method/9170/
37. Пилипенко О.В. Особистість учителя в організації випереджальної освіти для успішного розвитку особистості учня. *Інтернет-ресурс «Урок.ОСВІТА.ua»*. https://urok.osvita.ua/materials/edu_technology/dopovid-osobistist-ucitela-v-organizacii-viperedzalnoi-osviti-dla-uspisnogo-rozvitku-osobistosti-ucna/#google_vignette (опубліковано 3 квітня 2023).
38. Пінчук І.Я. Стрес і людина: медико-психологічна допомога при стресових розладах: метод.посіб. Київ : КАЛИТА, 2020. 92 с.
39. План заходів на 2017-2029 рр. із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України № 903-р від 13.12.2017 року). https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-na-20172029-roki-iz-zaprovadzhennya-koncepciyi-realizaciyi-derzhavnoyi-politiki-u-sferi-reformuvannya-zagalnoyi-serednoyi-osviti-nova-ukrayinska-shkola

40. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: підручник. 3-тє вид. Київ : Каравела, 2011. 360 с.
41. Про затвердження концептуальних засад освітніх галузей та дорожньої карти реалізації концептуальних засад освітніх галузей на 2025-2030 роки. Наказ МОН № 1163 від 20.08.2025 року. https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/95248/#google_vignette
42. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. Документ 722/2019, чинний, поточна редакція – Прийняття від 30.09.2019. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text
43. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти». «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста») (затверджений Мін. розвитку економіки України 23.12.2020 року). https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2023/01/Nakaz_2736.pdf
44. Психологічні технології ефективного функціонування та розвитку особистості : монографія / за ред. С.Д. Максименка, С.Б. Кузікової, В.Л. Зливкова. Київ ; Суми : Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка. Кн. 3. 2019. 538 с.
45. Психологія вищої школи: підручник / О.І. Власова, В.А. Семиченко, С.Ю. Пащенко, Я.Г. Невідома; за ред. О.І. Власової. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2015. 405 с.
46. Радчук Г., Логвись О. Лідерські якості в цілісній структурі особистості педагога. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Вип. 4. 2021. С. 93-100.
47. Радчук Г.К. Становлення асертивності студентів як чинник попередження професійного вигорання у майбутніх фахівців. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2016. Вип. 1. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadpn_2016_1_10Vnadpn_2016_1_10(2).pdf
48. Раковець О., Раковець С. Компетентність педагога як основа його професійної майстерності. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології.* 2021. № 1(105). С. 50-60. https://doi.org/10.24139/2312-5993/2021.01/050-060
49. Саврасов М., Василевський В., Окороков Р. (2024). Концепція внутрішньої регуляції креативності суб'єкта освітньої діяльності. *Психологія і суспільство.* 2024. № 90(2). С. 107-117. https://pis.wunu.edu.ua/index.php/uapis/article/view/1291
50. Савчин М.В. Духовна парадигма психології: монографія. Київ: Академвидав, 2013. 247 с.
51. Савчин М.В. Здатності особистості : монографія. Київ : Академія, 2016. 285 с.
52. Савчин М.В. Здоров'я людини. Духовний, особистісний і тілесний виміри : монографія. Дрогобич : Просвіт, 2019. 229 с.
53. Савчин М.В. Педагогічна психологія: навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2007. 424 с.

54. Савчук Є.Ю. Господарсько-правове регулювання діяльності суб'єктів надання освітніх послуг. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 5. С. 86-90. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-5/19
55. Сергієнко Н.Ф. Професійна компетентність сучасного вчителя. http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/metod_upr_osvit/v_5/24.pdf (дата звертання 17.06.2025).
56. Сидоренко В. Інформаційно-ресурсне забезпечення підготовки і підвищення кваліфікації фахівців в умовах війни та повоєнного відновлення України. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2022. № 2(4). С. 1-11. https://lib.iitta.gov.ua/735127
57. Сидоренко В. Професійний розвиток фахівців в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти. Біла Церква: БІНПО, 2023. https://lib.iitta.gov.ua/734956
58. Соломка Е.Т. Психологія освітньої діяльності: теоретико-методологічні та практичні аспекти. *Innovative directions for improving science, research and practice:* proceedings of the XIII international scientific and practical conference (Krakow, Poland, November 25-28, 2025). Krakow (Poland): International Science Group, 2025. С. 195-197. https://isg-konf.com/wp-content/uploads/2025/11/innovative-directions-for-improving-science-research-and-practice.pdf#page=196
59. Соціально-педагогічні засади підготовки фахівців в умовах освітніх трансформацій: монографія / Антонова О.Є., Антонов О.В, Вознюк О.В., Дубасенюк О.А. і ін. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2023. 364 с.
60. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій: практичний посібник / за наук. ред. Т.М. Титаренко. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2019. 220 с.
61. Степанов О.М. Педагогічна психологія: навч. посібник. Київ : Академвидав, 2011. 416 с.
62. Степанченко Н.І. Специфіка дослідницького інструментарію оцінки професійно-педагогічної мотивації в педагогічній діагностиці. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 2012. № 9. С. 88-91.
63. Столяренко Л.Д. Психологія особистості: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 280 с.
64. Теслюк В.М. Індивідуальний стиль педагогічного спілкування викладача: теоретико-методичний аспект : монографія. Київ : Ліра-К, 2016. 214 с.
65. Туркот Т.І., Коновал О.А. Педагогіка та психологія вищої школи: навчальний посібник. Київ : Гельветика, 2020. 466 с.
66. Ягупов В. В. Професійний розвиток особистості фахівця: поняття, зміст та особливості. *Наукові записки НаУКМА.* Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. 2015. Вип. 175. С. 22-28.
67. Goodyear V.A., Dudley D.A. «I'm a Facilitator of Learning!» Understanding What Teachers and Students Do Within Student-Centered Physical Education Models. *Quest*. Vol. 67. 2015. P. 274-289.
68. Meshko H.M., Meshko O.I., & Habrusieva N.V. The Impact of the War in Ukraine on the Emotional well-being of Students in the Learning Process.

Journal of Intellectual Disability – Diagnosis and Treatment. 2023. Vol. 11. No. 1. P. 55-65. DOI: https://doi.org/10.6000/2292-2598.2023.11.01.7
69. Meshko H.M., Meshko O.I. Life Management in the Coordinates of Preserving and Strengthening the Professional Health of a Teacher. *Formation of Innovative Potential of World Science*. Waterford (Republic of Ireland) : International Center of Scientific Research, 2025. P. 137-140. http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/36246
70. Meshko H., Meshko O., Mamychenko S., Barbashova I., Molchanova O., Dievochkina N. Postmodernist philosophy of psychology and pedagogy: practical aspects of implementation within the framework of a teacher's professional development. *Sapienza: International Journal of Interdisciplinary Studies.* 2025. Vol. 6. No. 3. P. e25049. DOI: https://doi.org/10.51798/sijis.v6i3.1001
71. Meshko H.M., Meshko O.I. Formation of professional success as a psychological and pedagogical problem. *The recent achievements in psychology:* Proceedings International scientific conference (July 3-4, 2024, Wloclawek, Republic of Poland). Riga (Latvia) : Baltija Publishing, 2024. P. 20-23. DOI: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-455-9-5
72. Rustan Effendi Y., Bafadal I., Sudana Degeng I.N., & Arifin I. The Construction Model of Inculcating Principal Humanistic Values in Forming a Characteristic School Environment. 2020. URL : https://www.semanticscholar.org/paper/The-Construction-Model-of-Inculcating-Principal-in-Effendi-Bafadal/e594645e534a4afb79c7fe87731c669ffc305080
73. Zebun Nisa Khan. Role of Education in Building Social Cohesion. *International Journal of Secondary Education*. 2016. Vol. 4, No. 2. P. 23-26.

13. Інформаційні інтернет-ресурси

1. Бібліотека Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. URL : http://library.tnpu.edu.ua
2. ЕНМК НД Психологія і педагогіка вищої школи (модуль «Психологія вищої школи»). URL : https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=4782
3. Безкоштовні електронні підручники онлайн. URL : https://stud.com.ua/psihologiya
4. Навчальні матеріали онлайн. Психологія. URL : https://pidruchniki.com/psihologiya
5. Бібліотека навчальної і наукової літератури. URL : http://sbiblio.com/biblio/archive/psihologija_i_pedagogika/16.aspx
6. Безкоштовна бібліотека підручників. URL : http://www.info-library.com.ua
7. Інструктивно-методичні рекомендації щодо запровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах загальної середньої освіти (лист Міністерства освіти і науки України №1/20386-25 від 29.09.2025).
8. Електронні ресурси для підвищення навчальної мотивації та активної взаємодії: Kahoot!; Mentimeter; LearningApps

14. Перелік рекомендованих ресурсів з неформальної та/або інформальної освіти, за результатами проходження яких можуть бути визнані результати навчання з освітнього компоненту

Якщо здобувач попередньо пройшов курс на одній із освітніх платформ та має відповідний сертифікат, результати цього курсу можуть бути враховані у межах навчальної дисципліни, або ж модуля навчальної дисципліни. Для зарахування дисципліни повністю, студент повинен звернутися до викладача впродовж перших десяти календарних днів семестру із підтверджуючими документами про проходження курсу та інформацією про його тематичне наповнення. Для зарахування балів до певного модуля дисципліни – за 7 днів до завершення вивчення тем модуля і його закриття у системі.

Остаточна кількість балів залежить від:

- якості проходження курсу,
- відповідності тематики курсу навчальному модулю.

Для досягнення програмних результатів навчання та набуття компетентностей з освітнього компоненту здобувачам освіти рекомендується проходження таких курсів, тренінгів, семінарів, тощо (орієнтовний перелік):

Міжнародні платформи

- **Coursera** (https://www.coursera.org/) – курси від університетів і компаній, сертифікати.
- **edX** (https://www.edx.org/) – курси від Гарварду, MIT, інших університетів.
- **Udemy** (https://www.udemy.com/) – платформа з курсами на різні теми.
- **FutureLearn** (https://www.futurelearn.com/) – курси від британських університетів.

Українські платформи

- **Prometheus** (https://prometheus.org.ua/) – безкоштовні курси від українських університетів.
- **EdEra** (https://www.ed-era.com/) – інтерактивні курси та матеріали.
- **Освіторія** (https://osvitoria.org/) – інтерактивні курси та освітні проєкти.

15. Комунікація та етика взаємодії

Комунікація між викладачем і здобувачами освіти здійснюється під час занять, консультацій, через систему дистанційного навчання (Moodle), корпоративну електронну пошту та груповий на період вивчення дисципліни Viber-чат. Консультації проводяться згідно з графіком або за попередньою домовленістю.

У разі відсутності на занятті з поважних причин здобувач освіти повинен повідомити викладача та відпрацювати пропущений матеріал у встановленому порядку.

Учасники освітнього процесу зобов’язані дотримуватися принципів взаємної поваги, академічної доброчесності, толерантності та професійної етики. Під час спілкування очікуються коректність, відповідальність, конструктивний діалог і повага до думок інших учасників освітнього процесу.

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Кафедра педагогіки та менеджменту освіти

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Завідувач кафедри
Наталія ОЛЕКСЮ
Протокол №1 від 1.09.2026

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПСИХОЛОГІЯ І ПЕДАГОГІКА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (Модуль ПЕДАГОГІКА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ)

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань А Освіта
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність А4 Середня освіта
(код і назва спеціальності)

Предметна спеціальність А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)

Освітня програма Середня освіта (історія)
(назва освітньої програми)

2026 – 2027 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія і педагогіка освітньої діяльності» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Середня освіта (історія)» спеціальності А4 Середня освіта галузі знань А Освіта.

Розробник:

РАДЧЕНКО Ольга Яківна*, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти* Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

1. Опис навчальної дисципліни

1	Освітня програма	«Середня освіта (історія)»
2	Спеціальність	А4 Середня освіта
3	Предметна спеціальність	А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
4	Галузь знань	А Освіта
5	Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
6	Форма навчання	очна (денна), заочна
7	Статус дисципліни	обов'язковий компонент
8	Мова навчання	українська
9	Курс	перший
10	Семестр	перший
11	Обсяг дисципліни в кредитах ЄКТС	3 кредити
12	Загальна кількість годин	90 (45) год
13	Кількість змістових модулів	4 (2) змістових модулі
14	Аудиторні заняття (год.)	денна форма навчання – 40 (20) год, заочна форма навчання – 12 (6) год.
15	Лекції (год.)	денна форма навчання – 26 (12) год, заочна форма навчання – 4 (2) год.
16	Практичні заняття (год.)	денна форма навчання – 14 (8) год, заочна форма навчання – 8 (4) год
17	Самостійна робота (год.)	денна форма навчання – 50 (25) год, заочна форма навчання – 78 (39) год
18	Вид ІНДЗ	-
19	Форма підсумкового контролю	екзамен
20	Електронна адреса дистанційного курсу	https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=4777

Частка годин аудиторних занять становить:
для денної/дуальної форми навчання – 44%; для заочної форми навчання – 13%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Психологія і педагогіка освітньої діяльності» є формування у здобувачів освіти цілісного й системного розуміння психолого-педагогічних проблем становлення особистості; пізнання психологічних закономірностей і умов організації ефективної освітньої діяльності; забезпечення засвоєння теоретичних основ організації освітнього процесу у закладах освіти; набуття навичок міжособистісної взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу.

3. Компетентності та результати навчання

Вивчення дисципліни передбачає формування у здобувачів таких компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу процесів та явищ в історії, механізмів та розуміння їх причинно наслідкових зв'язків.

ЗК3. Здатність створювати стратегію діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних та державних виробничих інтересів; організовувати свою роботу або роботу в команді, дотримуючись культури стосунків, готовності до критики і самокритики; здатність до саморозвитку і самовдосконалення.

ЗК5. Розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей, норм службової етики, делікатність, толерантність, співчуття, професійний (педагогічний) оптимізм, дотримання норм і принципів професійної етики.

ЗК6. Відкритість до нових знань, ідей і технологій; здатність продукувати нестандартні ідеї, творчо підходити до вирішення проблеми чи виконання завдань.

ФК1.Здатність забезпечувати здобуття освіти державною мовою; спілкуватися іноземною мовою; формувати та розвивати мовно-комунікативні уміння і навички учнів (мовно комунікативна компетентність).

ФК4.Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів; використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; формувати мотивацію учнів та організовувати їхню позитивну діяльність; формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною (психологічна компетентність).

ФК 5. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; поціновувати та усвідомлювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі (емоційно-етична компетентність).

ФК 6. Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями в освітньому процесі; залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами, вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами (компетентність педагогічного партнерства).

ФК 7. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища; забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей, інтересів; здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами (інклюзивна компетентність).

ФК11. Здатність здійснювати оцінювання результатів навчання здобувачів освіти; аналізувати результати навчання здобувачів освіти; формувати спроможність у здобувачів освіти до самоцінювання і взаємооцінювання результатів навчання (оцінювально-аналітична компетентність).

ФК 12. Здатність здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег; надавати підтримку колегам у їхньому професійному розвитку, інноваційній діяльності (компетенція здатності до навчання впродовж життя).

ФК 13. Здатність визначати, формулювати та розв'язувати наукові проблеми, аналізувати соціально-значущі процеси та робити науково обґрунтовані висновки; здатність до перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету (загальнонаукова компетентність).

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення здобувачами освіти таких ***програмних результатів навчання***:

ПРН3. Має глибокі знання з освітньої галузі/предмета та усвідомлює можливості їх інтеграції з іншими галузями/предметами; володіє методами формування в учнів цілісного уявлення про галузь/предмет на основі актуальних наукових досягнень; обізнаний із ключовими та предметними компетентностями, визначеними державним стандартом базової середньої освіти.

ПРН 4. Обізнаний з вимогами до результатів навчання, визначеними державним стандартом базової середньої освіти та типовими освітніми програмами; уміє визначати зміст навчального предмета і послідовність його вивчення з урахуванням вимог стандарту, освітніх програм, попередніх досягнень учнів та їхніх освітніх потреб.

ПРН 6. Обізнаний з методиками та технологіями моделювання змісту освіти; здатен обирати й застосовувати сучасні й дієві методики навчання, виховання та розвитку учнів. Має навички використання методик для формування ключових і предметних компетентностей учнів під час вивчення дисциплін громадянської та історичної освітньої галузі.

ПРН 8. Обізнаний з індивідуальними особливостями учнів (віковими, інтелектуальними, інтересами тощо) та їх впливом на засвоєння навчального матеріалу й процес соціалізації; знає, як виявляти та враховувати ці особливості в освітньому процесі.

ПРН 9. Здатен формувати навчальну мотивацію учнів і застосовувати стратегії, що підтримують розвиток позитивної самооцінки та я-ідентичності; вміє створювати учнівську спільноту, де кожен відчуває свою цінність і приналежність.

ПРН10. Обізнаний з видами та інтенсивністю емоцій і почуттів, а також із причинами їх виникнення; здатен безпечно й конструктивно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, налагоджувати діалог і полілог з учнями та іншими учасниками, дотримуючись прав людини та загальновизнаних суспільних цінностей.

ПРН 11. Знає сучасні форми, методи, технології та засоби навчання, які сприяють розвитку уважності, саморегуляції, стресостійкості та налагодженню взаєморозуміння.

ПРН 12. Володіє знаннями про переваги та ключові етапи встановлення суб'єкт-суб'єктних взаємин між учителем і учнями; здатен застосовувати механізми для ефективного налагодження таких взаємин.

ПРН 13. Володіє знаннями про інструменти забезпечення інклюзивного навчання, а також принципи, форми та методи підтримки осіб з особливими освітніми потребами; застосовує ці інструменти в освітньому процесі та знає, як надавати педагогічну підтримку таким особам.

ПРН 14. Обізнаний з ознаками безпечного освітнього середовища та основами профілактично-просвітницької роботи з питань безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни.

ПРН 15. Володіє навичками створення умов для збереження психічного здоров'я дітей та організації освітнього середовища з урахуванням вимог безпеки життєдіяльності, санітарних норм і правил.

ПРН17. Орієнтується в принципах формування цілісного погляду на основи філософії як системи знань та науково обґрунтовує особливості виникнення й розвитку соціальних явищ в умовах сучасного державотворення.

ПРН20. Володіє знаннями про вимоги до змістового наповнення освітнього середовища; здатен ефективно використовувати фізичний та інформаційний простори навчальних і інших приміщень закладу освіти як освітні ресурси.

ПРН21. Володіє методами педагогічного проектування; здатен визначати цілі освітнього процесу, спираючись на прогностичні методи планування.

ПРН25. Вміє взаємодіяти з учасника освітнього процесу, щодо прийняття спільних рішень.

ПРН26. Вміє роз'яснювати учасникам освітнього процесу роль оцінювання в навчальному поступі, його процедури та залучати здобувачів освіти до оцінювання, взаємодіяти зі здобувачами освіти та їхніми батьками та іншими учасниками освітнього процесу щодо планування подальшої освітньої траєкторії.

4. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Навчальні дисципліни «Педагогіка», «Психологія», часткові методики, педагогічна навчальна та виробнича практика є пререквізитами до освітнього компоненту «Психологія і педагогіка освітньої діяльності»

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Педагогіка освітньої діяльності як наука

Предмет педагогіки освітньої діяльності. Основні категорії педагогіки освітньої діяльності.

Зв'язок педагогіки освітньої діяльності з іншими науками. Завдання педагогіки освітньої діяльності.

Основні цілі освіти. Принципи освіти в Україні. Освітня діяльність та її суб'єкти. Поняття формальної, неформальної та інформальної освіти.

Основні зразки (моделі) освітньої діяльності: 1) навчання як наслідування; 2) навчання як трансляція набутого людством соціального досвіду; 3) навчання як процес формування мислення дитини.

Сучасна парадигма освіти. Навчання впродовж життя (стратегія, мотивація, віра в себе). Суть методологічних підходів (особистісно орієнтований, діяльнісний і компетентнісний тощо).

Імплементація цілей сталого розвитку в освітню сферу (забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх; створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям тощо).

Тема 2. Система загальної середньої освіти України. Рівні та цикли повної загальної середньої освіти. Нормативно-правове регулювання освітньої діяльності

Складові системи освіти України. Принципи побудови системи освіти в Україні. Рівні повної загальної освіти: початкова, базова середня, профільна середня освіта. Цикли освітнього процесу.

Основні засади реформи шкільної освіти Концепція Нової української школи. Цінності реформи (орієнтація на учня, педагогіка партнерства, справедливе фінансування тощо), основні компетенції та візія, яким має бути випускник НУШ.

Реформування профільної освіти в Україні. Мета та ціннісні орієнтири профільної школи. Структура профільної школи: перший цикл - профільно-адаптаційний; другий цикл – профільний. Типи закладів профільної освіти (10–12-і класи академічних ліцеїв; заклади професійної (професійно-технічної) освіти; заклади фахової передвищої освіти (у частині здобуття повної загальної середньої освіти)). Документи про професійну (професійно-технічну) освіту.

Спрямування профільного навчання: академічне, професійне.

Нормативні документи, що регламентують зміст освіти: Державний стандарт загальної середньої освіти, освітня програма, навчальний план, навчальна та методична література. Зміст освіти у профільній школі. Державний

стандарт профільної середньої освіти. Освітні галузі: інформатика, громадянська та історична, мовно-літературна, природнича, мистецька, технологічна, соціальна і здоров'язбережувальна, фізична культура, математична. Нормативні документи профільного закладу, в яких реалізується зміст освіти: навчальний план (базовий, типовий), типова освітня програма, модульна навчальна програма. Індивідуальна освітня траєкторія учня.

Особливості впровадження інклюзивного навчання в Україні, ресурсні можливості спеціальної освіти. Характеристика спеціальної освіти в Україні.

Ліцензування освітньої діяльності.

Тема 3. Характеристика професійної діяльності педагога. Професійний розвиток. Особливості здобувачів освіти

Характеристика професійної діяльності педагога сучасної школи. Професійна готовність до педагогічної діяльності.

Педагогічна інтернатура (заходи, що забезпечать здобуття та/або вдосконалення професійних компетентностей і педагогічної майстерності протягом першого року професійної діяльності педагогічного працівника).

Інноваційні практики професійного зростання педагогів: використання платформ дистанційного навчання для забезпечення доступності програм підвищення кваліфікації; впровадження інтерактивних модулів, відеоуроків та віртуальних лабораторій; створення програм рівного коучингу тощо.

Забезпечення академічної доброчесності у сфері загальної середньої освіти.

Педагогічна взаємодія, форми взаємодії здобувачів освіти і педагога.

Психолого-педагогічний супровід здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. Компоненти психологічного супроводу здобувачів освіти з особливими потребами.

Змістовий модуль 2
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Тема 4. Загальні засади дидактики.

Поняття про дидактику. Предмет дидактики. Функції і завдання дидактики. Об'єкт і предмет дидактики. Основні категорії дидактики: навчання, освіта, самоосвіта, викладання, учіння, мета, завдання, принципи, форми, методи, прийоми, засоби, результати навчання. Актуальні проблеми сучасної дидактики.

Поняття і сутність процесу навчання. Характеристика процесу навчання як цілісної системи. Компоненти процесу навчання: цільовий, мотиваційно-стимулювальний, змістовий, операційно-дійовий, контрольно-регулювальний, оцінно-результативний. Надання навчальній діяльності здобувачів освіти емоційно-позитивного характеру. Фактори навчання.

Основні функції процесу навчання. Поняття про закономірності навчання. Зовнішні і внутрішні закономірності навчання, їх характеристика. Принципи навчання як системотвірна категорія дидактики. Система дидактичних принципів. Загально-дидактичні та методичні принципи. Класифікації принципів навчання.

Поняття про організаційні форми навчання. Тенденції розвитку форм

навчання.

Урок як основна форма організації навчання в школі. Урок як цілісна система. Переваги та вади уроку. Основні вимоги до сучасного уроку: організаційні, дидактичні, психологічні, етичні, санітарно-гігієнічні. Позаурочні форми навчання та їх характеристика.

Методи навчання у закладах освіти. Поняття про методи навчання. Різні підходи до класифікації методів навчання. Проблемна ситуація. Етапи розв'язання проблемної ситуації. Проблема вибору методів і засобів навчання.

Контроль результатів навчальної діяльності здобувачів освіти. Функції контролю вимоги до організації контролю за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів освіти. Види та методи контролю.

Критерії оцінювання навчальних досягнень. Норми оцінювання. Рейтингова система оцінювання навчальних досягнень.

Умови організації ефективного освітнього процесу.

Тема 5. Сучасні педагогічні технології навчання.

Технологія навчання як нова концепція навчання. Поняття технології навчання. Основні характеристики технології навчання: системність, науковість, концептуальність, відтворюваність, діагностичність, ефективність навчання, його умотивованість, алгоритмічність, інформаційність, оптимальність тощо. Зворотній зв'язок у технології навчання. Наукові основи педагогічної технології. Джерела педагогічної технології. Постановка цілей як основа для технології навчання. Таксономія цілей навчання. Основні компоненти технології навчання, їх характеристика.

Характеристика основних технологій навчання. Технологія проблемного навчання. Диференційоване навчання. Технологія програмованого навчання. Технологія індивідуалізації навчання. Комп'ютерні (інформаційні) технології навчання. Технологія модульно-розвивального навчання. Укрупнення дидактичних одиниць. Технологія розвивального навчання. Поетапне формування розумових дій. Оптимізація процесу навчання. Технологія навчання як дослідження. Технологія організації групової навчальної діяльності школярів, ігрові технології навчання. Особливості особистісно орієнтованих технологій навчання. Здоров'язбережувальні технології навчання.

Дистанційне та змішане навчання та особливості його організації

Тема 6. Інноваційні технології виховання

Загальні методи виховання. Поняття методу виховання. Метод, прийом, засіб виховання. Класифікація методів виховання: методи формування свідомості (бесіда, лекція, диспут, метод прикладу); методи формування суспільної поведінки (вимога, громадська думка, вправляння, привчання, доручення); методи стимулювання поведінки і діяльності (змагання, заохочення, покарання). Методи контролю й аналізу ефективності виховання.

Інноваційні технології виховання.

Використання виховних можливостей навчальних предметів у закладах освіти.

Позакласна виховна робота у закладі освіти.

5.2.Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекції	практичні заняття	самостійна робота		лекції	практичні заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи педагогіки освітньої діяльності								
Тема 1. Педагогіка освітньої діяльності як наука	7	2	1	4	6,5	0.5		6
Тема 2. Система загальної середньої освіти України. Рівні та цикли повної загальної середньої освіти. Нормативно-правове регулювання освітньої діяльності	7	2	1	4	8,5	0.5	2	6
Тема 3. Характеристика професійної діяльності педагога. Професійний розвиток. Особливості здобувачів освіти	8	2	2	4	7			7
Разом за змістовим модулем 1	22	6	4	12	22	1	2	19
Змістовий модуль 2. Інноваційні технології навчання та виховання у закладах освіти								
Тема 4. Загальні засади дидактики.	6	2		4	6			6
Тема 5. Сучасні педагогічні технології навчання.	9	2	2	5	9,5	0.5	2	7
Тема 6. Інноваційні технології виховання	8	2	2	4	7,5	0,5		7
Разом за змістовим модулем 2	23	6	4	13	23	1	2	20
Всього годин	**45**	**12**	**8**	**25**	**45**	**2**	**4**	**39**

5.3. Теми лекцій

№ теми	Назва теми	кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Педагогіка освітньої діяльності як наука	2	0,5
2	Система освіти України. Нормативно-правове регулювання освітньої діяльності	2	0,5
3	Характеристика професійної діяльності педагога. Професійний розвиток викладачів. Особливості здобувачів освіти	2	
4	Теоретичні основи процесу навчання у закладах освіти	2	
5	Сучасні педагогічні технології навчання	2	0,5
6	Інноваційні технології виховання	2	0,5
	Всього годин	12	2

5.4. Теми практичних занять

№ теми	Назва теми	кількість годин	
		денна форма	заочна форма
2	Система освіти України. Нормативно-правове регулювання освітньої діяльності	2	2
3	Суб’єкти освітнього процесу	2	
4	Загальні засади дидактики		
5	Сучасні технології навчання у закладах освіти	2	2
6	Інноваційні виховні технології	2	
	Всього годин	8	4

5.5. Самостійна робота

№ теми	Назва теми	кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Розвиток освітньої системи: історичний дискурс	2	4
2	Порівняльний аналіз системи освіти України та однієї із зарубіжних країн	2	3
3	Аналіз нормативних документів (на вибір)	2	4
4	Основні напрями діяльності педагога закладу освіти	2	4
5	Прийоми стимулювання зацікавленості в навчанні здобувачів освіти	2	3
6	Створення безпечного освітнього середовища	2	4

7	Педагогічні умови ефективної організації самостійної роботи здобувачів освіти	2	4
8	Основні критерії ефективності технології навчання у освіті	3	4
9	Особливості дуальної освіти	2	4
10	Аналіз зарубіжного досвіду організації контролю навчальних досягнень здобувачів освіти	3	3
11	Неформальна та інформальна освіта	3	3
	Всього годин	25	39

6. Форми та методи навчання

Форми навчання: лекції (проблемні, інтерактивні, лекції-дискусії); практичні заняття; семінари-дискусії; індивідуальні та групові консультації; самостійна робота здобувачів вищої освіти; виконання індивідуальних практикоорієнтованих завдань; розроблення, презентація та їх захист; мікровикладання; дистанційне навчання із застосуванням електронних освітніх платформ і цифрових ресурсів.

Методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, проблемний виклад, дискусія); наочні (демонстрація, візуалізація, мультимедійні презентації, відеоматеріали); практичні (виконання практичних завдань, моделювання педагогічних ситуацій, розроблення алгоритмів, моделей та інструментів організації освітнього середовища на різних освітніх рівнях); проблемно-пошукові (проблемний виклад, аналіз проблемних освітніх ситуацій); інтерактивні (мозковий штурм, робота в парах і малих групах, дискусії, дебати, рольові та ділові ігри); кейс-метод (case study); метод моделювання професійних ситуацій; рефлексивні методи та самооцінювання; інформаційно-комунікаційні методи із застосуванням цифрових технологій та онлайн-ресурсів.

Формування м’яких навичок

Вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка освітньої діяльності» сприяє формуванню м’яких навичок здобувачів через застосування відповідних форм і методів навчання:

• Дискусії, дебати та проблемні лекції розвивають критичне мислення, активне слухання, аргументацію та вміння висловлювати й обґрунтовувати власну позицію.

• Робота в парах і малих групах формує навички командної роботи, співпраці, лідерства, розподілу відповідальності та спільного прийняття рішень.

• Моделювання професійних ситуацій і рольові ігри сприяють розвитку емпатії, емоційного інтелекту, гнучкості, конструктивної комунікації, здатності розв’язувати конфлікти та діяти в нестандартних професійних ситуаціях.

• Виконання індивідуальних практикоорієнтованих завдань розвивають ініціативність, креативність, самостійність, відповідальність, навички планування, прийняття рішень і презентації результатів.

• Рефлексія та самооцінювання сприяють розвитку самоусвідомлення, здатності аналізувати власну діяльність, визначати напрями професійного саморозвитку та вдосконалення.

• Використання цифрових технологій та онлайн-ресурсів формує інформаційну грамотність, цифрову компетентність, адаптивність і здатність ефективно організовувати освітній процес в цифровому середовищі.

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення курсу «Педагогіка освітньої діяльності» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування (усне, письмове);
- презентації результатів виконаних індивідуальних завдань;
- аналіз нормативно-правових документів;
- моделювання;
- мікровикладання.

8. Форми контролю

У процесі вивчення курсу «Педагогіка освітньої діяльності» використовуються такі форми контролю:

- поточний контроль здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на практичних заняттях та виконання ними завдань самостійної роботи;
- комплексна контрольна робота у формі тестування, яка вміщує питання з відповідного змістового модуля;
- модульний контроль застосовується після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни, оцінка модульного контролю складається з балів, накопичених упродовж вивчення змістового модуля;
- підсумковий контроль (тестування) проводиться у формі екзамену (у термін, визначений графіком підсумкового контролю).

9. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Політика оцінювання

Поточне оцінювання. За роботу на практичному занятті студент може отримати максимум **6 балів** (**3 бали** за участь в обговоренні питань теми під час заняття + **3 бали** за виконання поточних тестових завдань з теми).

Студенти, які з поважних причин були відсутні на практичному занятті і не змогли взяти участь в обговоренні питань семінару, натомість виконують індивідуальне завдання практичного характеру, що полягає у написанні есе та підготовці супровідної презентації, які розкривають тему цього завдання. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань вміщена у робочій програмі дисципліни. Тема та терміни виконання індивідуального завдання узгоджуються з викладачем.

Для студентів, які пропустили практичне заняття без поважних причин, виконання індивідуального практичного завдання не передбачається.

Усі студенти, які пропустили практичне заняття незалежно від причини, можуть виконати поточні тестові завдання з теми (у час і терміни, узгоджені з викладачем).

– За участь в обговоренні питань теми під час заняття:

3 бали: студент демонструє ґрунтовні знання матеріалу в повному обсязі, вміє вільно висловлює думку з проблемних питань, що обговорюються, виявляє креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

2 бали: студент демонструє повні, систематичні знання з теми заняття, вміє вільно висловлювати думку з проблемних питань, самостійно аналізує навчальний матеріал, однак при викладі матеріалу студент допускає несуттєві помилки.

1 бал: студент демонструє знання основного матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність у проблемних питаннях, що стосуються теми заняття, допускає суттєві помилки при викладі матеріалу, але спроможний усунути їх із допомогою викладача.

0 балів: студент не володіє знаннями з практичного заняття, відповідь неправильна або відсутня взагалі.

– За виконання індивідуального завдання практичного характеру:

3 бали: студент на належному рівні виконав усі частини індивідуального завдання практичного характеру.

2 бали: студент на належному рівні виконав усі частини індивідуального завдання практичного характеру, але допустив неточності і несуттєві помилки.

1 бал: студент виконав частково індивідуальне завдання практичного характеру, допустивши помилки, що мають суттєвий характер.

0 балів: студент не виконав індивідуальне практичне завдання або виконав його частково, не відобразивши у відповіді усі його складові частини.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Навчальний матеріал, опрацьований у процесі самостійної роботи, оцінюється на практичних заняттях під час усного обговорення питань, тестового контролю та за окремо виконані завдання практичного характеру за встановленою шкалою для оцінки роботи на практичних заняттях, а також під час комплексної контрольної роботи.

Питання, передбачені для засвоєння у процесі самостійної роботи, виносяться на підсумковий контроль.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Підсумковий контроль проводиться у формі тестування на сервері електронних ресурсів Moodl. Тестові запитання передбачають питання з усіх тем робочої програми у тому числі і самостійної роботи.

Розподіл балів, які отримують студенти з курсу «ПСИХОЛОГІЯ ТА ПЕДАГОГІКА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ» (модуль «Педагогіка освітньої діяльності»)

Розподіл балів, які отримують здобувачі у межах усього курсу:

Модуль «Психологія ОД» (аудиторна і самостійна робота)	Модуль «Педагогіка ОД» (аудиторна і самостійна робота)	Підсумковий контроль (екзамен)		Сума
		Психологія ОД	Педагогіка ОД	
30	30	20	20	100
		40		

Розподіл балів, які отримують здобувачі з модуля «Педагогіка освітньої діяльності»:

Поточне і модульне оцінювання				Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Модуль 2					
Пр. зан. 1	Пр. зан. 2	Пр. зан. 3	Пр. зан. 4		
6	6	6	6	20	50
Комплексна к.р. - 6					
30					

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС100-бальна	Оцінка ЄКТС літерна	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	**залік**
90-100	**A**	відмінно	зараховано
85-89	**B**	добре	
75-84	**C**		
65-74	**D**	задовільно	
60-64	**E**		
35-59	**Fx**	незадовільно	незараховано
1-34	**F**		

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

У випадку виникнення **конфліктних ситуацій**, керуватися нормами «Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка».

Політика щодо академічної доброчесності: Обов'язково дотримуватися «Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин

у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка».

Списування під час розв'язання тестових завдань та написання контрольних робіт є забороненим. Доцільність та дозвіл використання мобільних пристроїв визначається викладачем у кожному конкретному випадку під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, дуальна форма здобуття освіти, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн форматі за погодженням із керівником курсу.

10. Політика використання ШІ в межах навчальної дисципліни

На практичних заняттях допускається використання ШІ як інструмента, що економить час при створенні візуального контенту, для візуалізації виконаних завдань (схеми, моделі, ментальні карти тощо), структурування чи редагування матеріалу, якщо це не суперечить завданню. Здобувач несе відповідальність за достовірність, коректність та академічну доброчесність поданого матеріалу, має критично перевіряти згенерований контент і бути готовим обґрунтувати власні рішення. Обов'язково дотримуватися «Політики використання штучного інтелекту у науково-технічній та інноваційній діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка».

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. ЕНМКД Психологія і педагогіка освітньої діяльності (модуль «Педагогіка освітньої діяльності»). https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=4777
2. Мультимедійний проектор – демонстрація презентацій.
3. Комп'ютери з доступом до Інтернету – проведення підсумкового контролю.

12. Рекомендована література

Базова

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. К.: Академвидав, 2004. 532 с.
2. Дубасенюк О.А. Теорія і практика професійної виховної діяльності педагога: Монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2005. 367 с. URL : http://eprints.zu.edu.ua/29346/1/%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84i%D1%8F_2005.pdf
3. Зайченко І.В. Педагогіка. 3-є вид. К.; Видавництво Ліра-К, 2016, 608 с.
4. Закон Про освіту. Документ 2145-VIII, чинний, поточна редакція — Редакція від 28.08.2025, підстава - 4196-IX. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text

5. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (Документ 463-IX, чинний, поточна редакція — Редакція від 15.06.2025, підстава - 4265-IX). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text

6. Інноваційні виховні технології у теорії і практиці сучасної освіти: зб. матер. наук.-практ. конф. [за заг. редакцією Т. Є. Федорченко, Ю. В. Ївженка]. Київ, 2021. 70 с. URL: http://xn--d1acjtrgde.kiev.ua/wp-content/uploads/2021/03/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%B6%D0%BE%D0%B2%D1%82-2020.pdf#:~:text=%

7. Коломієць Н. Особистісно-професійний розвиток педагога: поняття і зміст. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету.* 2021. № 4, С. 72-79. Doi: https://doi.org/10.31499/2307-4906.4.2021.250154

8. Концепція виховання дітей та молоді в цифровому просторі. https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4206

9. Концепція Нової української школи. https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf

10. Кучинська, І. О. Інноваційна освітня діяльність; змістовність та функціональність педагогічних технологій в умовах сучасного реформування. *Педагогічна освіта: теорія і практика,* 2022, (33), С. 20–31. https://doi.org/10.32626/2309-9763.2022-33-20-31

11. Ляшенко О. Основні підходи до проєктування змісту базової середньої освіти. *Проблеми сучасного підручника.* Випуск 24 (2020). С. 109-119. URL https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/720945/1/%D0%9B%D1%8F%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80.pdf

12. Мартинець Л.А. Сучасні моделі освіти: навч.-метод. посібник. 2-е вид., доповн. та переробл. Д., 2015. 102 с.

13. Мельничук С.Г. Педагогіка (Теорія виховання): навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Слово», 2012. 288 с.

14. Нова українська школа. URL : http://dev.nus.org.ua/

15. Нова українська школа. URL : https://mon.gov.ua/tag/nova-ukrainska-shkola?&tag=nova-ukrainska-shkola

16. Освітні технології / за ред. О. М. Пєхоти. К. : А.С.К., 2002. 255 с.

17. Освіторія. Освітні тренди майбутнього: українські та світові дослідження про навчання. Київ: Освіторія, 2025. https://osvitoria.media/lessons/osvitni-trendy-majbutnogo-ukrayinski-ta-svitovi-doslidzhennya-pro-navchannya/

18. Основи інклюзивної освіти. навчально–методичний посібник / за заг. ред. А.А. Колупаєвої. К.: «А.С.К.», 2012. 308 с.

19. Пащенко М.І., Красноштан І.В. Педагогіка. К.: Центр наукової літератури, 2019. 228 с.

20. Про затвердження концептуальних засад освітніх галузей та дорожньої карти реалізації концептуальних засад освітніх галузей на 2025-2030 роки. Наказ МОН № 1163 від 20.08.2025 року. https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/95248/#google_vignette

21. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. Документ 722/2019, чинний, поточна редакція — Прийняття від 30.09.2019. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text
22. Сисоєва С. Цифровізація освіти: педагогічні пріорітети. *Освіта і суспільство,* 2021, № 10-11, С. 8-9. URL: https://naps.gov.ua/ua/press/about_us/2545/#:~:text
23. Соціально-педагогічні засади підготовки фахівців в умовах освітніх трансформації: монографія / Антонова О.Є., Антонов О.В, Вознюк О.В., Дубасенюк О.А., Левченко С.В., Самойленко О.А., Сидорчук Н.Г., Щерба Н.С., Яценко С.Л. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2023. 364 с.
24. Удич З.І. Основи інклюзивної освіти: навч.-метод. посібник. Тернопіль: ТНПУ, 2013. 224 с.
25. Український центр оцінювання якості освіти. https://testportal.gov.ua/normatyvni-dokumenty/
26. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищих пед. закладів освіти. К.: Академія, 2005. 560 с.
27. Чайка В.М. Основи дидактики : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Академвидав, 2011.

Допоміжна

1. Васьков Ю. В. Педагогічні теорії, технології, досвід (Дидактичний аспект) Х. : Скорпіон, 2000. 120 с.
2. Вихор С., Радченко О., Аналіз ключових аспектів міжнародної співпраці України щодо воєнного та післявоєнного відновлення країни. Воєнні конфлікти та техногенні катастрофи: історичні та психологічні наслідки наслідки (до 40-х роковин аварії на Чорнобильській АЕС): Збірник тез VI Міжнародної наукової конференції, 23-24 квітня 2026 р. / упоряд. А.А. Криськов, О.М. Горішна, Н.В. Габрусєва. Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2026. С. 142-145. https://tntu.edu.ua/storage/pages/00001146/Zbirnyk_VC_2026.pdf
3. Гуревич Р. С. Інформаційно-комунікаційні технології в професійній освіті майбутніх фахівців / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія, М. М. Козяр ; за ред. член-кор. НАПН України Гуревича Р. С. Львів : Вид-во «СПОЛОМ», 2012. 502 с.
4. Дистанційна освіта в Україні: інноваційні, нормативно-правові, педагогічні аспекти: зб. наук. праць матеріалів І Всеукраїнської науково-практичної конференції, 16 червня 2020 р., м. Київ, Національний авіаційний університет / наук. ред. Н.П. Муранова. Київ.: НАУ, 2020. 154 с.
5. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір. К., 2004. 9 с.
6. Кузьменко Л. Профілактика емоційного вигорання : тренінг для педагогів. *Психолог. Шкільний сві*т. 2014. № 22. С. 27-30.
7. Мешко Г.М., Мешко О.І. Антистресові саногенні технології підготовки майбутніх вчителів до здоров'ятворчої діяльності. Педагогічний альманах: Збірник наукових праць / редкол. В.В. Кузьменко (голова) та ін. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2019. Випуск 41. С. 112-119.

8. Мешко Г.М., Мешко О.І. Формування конкурентоспроможності майбутніх педагогів як актуальна проблема теорії і практики професійної підготовки. Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том XII: Якісні дослідження для покращення життя людини / ред.: Я. Ґжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький. Конін – Ужгород – Перемишль: Посвіт, 2022. С. 88-90. http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/27721

9. Мойсеюк Н. Е. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищих пед. закладів освіти. 3-є вид. К.: ВАТ КДНК, 2001. 608 с.

10. Падалка О. С. та ін. Педагогічні технології. К. : вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1995. 253 с.

11. Парфьонова Т. Профілактика емоційного вигорання : семінар-тренінг для педагогів. *Психолог. Шкільний світ.* 2013. № 3. С. 37-39.

12. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті. К., 2001.

13. Подмазін С. І. Особистісно-орієнтований освітній процес: Принципи. Технології. *Педагогіка і психологія*. 1997. №2. С. 37–43.

14. Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2026/2027 навчальному році (від 17 серпня 2026 р.) https://mon.gov.ua/npa/pro-instruktyvno-metodychni-rekomendatsii-shchodo-vykladannia-navchalnykh-predmetiv-intehrovanykh-kursiv-u-zakladakh-zahalnoi-serednoi-osvity-u-20262027-navchalnomu-rotsi

15. Полудьонна Н.С. Якість освіти як умова сталого розвитку людства. *Сучасний вимір психології та педагогіки* : Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 22–23 травня 2020 року). Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2020.

16. Радченко О. Я. Інноваційні технології як складова освітнього середовища сучасного закладу освіти. Актуальні проблеми управління закладами освіти в контексті стратегії модернізації освітньої галузі: колективна монографія / за загальною редакцією В. П. Кравця, Г. М. Мешко. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. С. 70-83.

17. Радченко О. Я., Вихор С. Т. Цифрова трансформація освіти: аналіз можливостей та викликів, що постали перед керівниками закладів освіти. «Наукові інновації та передові технології»: журнал. 2026. № 2(54) 2026. С. 1833-1844. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-2(54)

18. Соколова І. В. Технології організації методичної роботи. *Педагогічні технології у неперервній професійній освіті*. К., 2001. С. 440–457.

19. Ягупов В. В. Професійний розвиток особистості фахівця: поняття, зміст та особливості. *Наукові записки НаУКМА. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота*. 2015. Вип. 175. С. 22-28.

13.Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. ЕНМКД Психологія і педагогіка освітньої діяльності (модуль «Педагогіка освітньої діяльності»). URL : https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=4777

14. Перелік рекомендованих ресурсів з неформальної та/або інформальної освіти, за результатами проходження яких можуть бути визнані результати навчання з освітнього компоненту (за наявності)

Якщо здобувач освіти попередньо пройшов курс на одній із освітніх платформ та має відповідний сертифікат, результати цього курсу можуть бути враховані у межах навчальної дисципліни, або ж модуля навчальної дисципліни. Для зарахування дисципліни повністю, студент повинен звернутися до викладача впродовж перших десяти календарних днів семестру із підтверджуючими документами про проходження курсу та інформацією про його тематичне наповнення. Для зарахування балів до певного модуля дисципліни – за 7 днів до завершення вивчення тем модуля і його закриття у системі.

Остаточна кількість балів залежить від:

- якості проходження курсу,
- відповідності тематики курсу навчальному модулю.

Для досягнення програмних результатів навчання та набуття компетентностей з освітнього компоненту здобувачам освіти рекомендується проходження таких курсів, тренінгів, семінарів, тощо:

Міжнародні платформи

- **Coursera** (https://www.coursera.org/) – курси від університетів і компаній, сертифікати.
- **edX** (https://www.edx.org/) – курси від Гарварду, MIT, інших університетів.
- **Udemy** (https://www.udemy.com/) – платформа з курсами на різні теми.
- **FutureLearn** (https://www.futurelearn.com/) – курси від британських університетів.

Українські платформи

- **Prometheus** (https://prometheus.org.ua/) – безкоштовні курси від українських університетів.
- **EdEra** (https://www.ed-era.com/) – інтерактивні курси та матеріали.
- **Освіторія** (https://osvitoria.org/) – інтерактивні курси та освітні проєкти.

15. Комунікація та етика взаємодії

Комунікація між викладачем і здобувачами освіти здійснюється під час занять, консультацій, групу у Viber, через корпоративну електронну пошту та систему дистанційного навчання. Консультації проводяться згідно з графіком або за попередньою домовленістю.

У разі відсутності на занятті з поважних причин здобувач освіти повинен повідомити викладача та відпрацювати пропущений матеріал у встановленому порядку.

Учасники освітнього процесу зобов’язані дотримуватися принципів взаємної поваги, академічної доброчесності, толерантності та професійної етики. Під час спілкування очікуються коректність, відповідальність, конструктивний діалог і повага до думок інших учасників освітнього процесу.